

УДК 339.5:631(477)

DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2026-2-18-25>

ЯЦЕНКО Володимир Микитович,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри туризму і готельно-ресторанної справи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7180-0986>
e-mail: JatsenkoVM@ukr.net

СТАН І ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Досліджено сучасний стан та ключові проблеми зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні. Розглянуто інструменти регулювання експортно-імпортних операцій, проведено аналіз структури та динаміки основних показників аграрної торгівлі за останнє десятиліття, оцінено особливості ціноутворення на експортовану продукцію. Виявлено основні чинники, що стримують розвиток аграрного експорту, та запропоновано шляхи їх подолання в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: експорт, імпорт, сільськогосподарська продукція, зовнішньоторговельне регулювання, ціноутворення, аграрний ринок, Україна.

Постановка проблеми. Сільське господарство є однією з ключових галузей економіки України, що забезпечує значну частку валютних надходжень від експорту. Протягом останнього десятиліття Україна утвердилася як один із провідних світових експортерів зернових, олійних культур та рослинних олій. Водночас сучасний стан експортно-імпортних операцій з сільськогосподарською продукцією характеризується низкою системних проблем, що стримують подальший розвиток галузі та знижують її стійкість до зовнішніх шоків.

До основних викликів належать: сировинна спрямованість експорту з низькою часткою продукції з доданою вартістю, висока залежність від кон'юнктури світових ринків, недосконалість інструментів державного регулювання зовнішньої торгівлі, логістичні обмеження через військові дії та недостатній рівень розвитку ринкової інфраструктури. В умовах посилення глобальної конкуренції на аграрних ринках та зростання геополітичних ризиків проблема підвищення ефективності експортно-імпортної діяльності набуває особливої актуальності.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні стану та проблем експорту й імпорту сільськогосподарської продукції в Україні, зокрема аналізі інструментів регулювання ринку збуту, структури та динаміки зовнішньоторговельних потоків, особливостей ціноутворення, а також визначенні ключових бар'єрів та перспективних напрямів розвитку аграрного експортного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні перебуває у фокусі уваги багатьох вітчизняних науковців та експертів. Так, Ю. Лупенко та О. Шпичак [1] досліджували конкурентні позиції українського агросектору на світових ринках, наголошуючи на необхідності диверсифікації експортної структури. Н. Патики [2] у своїх працях акцентує увагу на проблемах цінової політики в аграрному секторі та необхідності вдосконалення механізмів державного регулювання цін. В. Деркач та О. Бублик [3] здійснили аналіз впливу зовнішньоекономічних чинників на розвиток аграрного ринку України.

Питання логістичного забезпечення аграрного експорту та інфраструктурних обмежень розглядалися в роботах І. Коби та Ю. Макогона [4]. С. Глухівський та Н. Розум [5] досліджували світові тенденції ціноутворення на зернові культури та їх вплив на експортну стратегію України.

Проблеми державного регулювання зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією в контексті євроінтеграційних процесів висвітлені у працях О. Шевченка та В. Музики [6].

Водночас комплексний аналіз стану та проблем експортно-імпорتنих операцій з урахуванням сучасних викликів, зокрема воєнних ризиків, залишається недостатньо висвітленим. Потребують подальшого дослідження питання адаптації інструментів ціноутворення до умов нестабільності світових аграрних ринків [7, 8], а також розробки ефективних механізмів стимулювання експорту продукції з вищою доданою вартістю [9, 10].

Викладення основного матеріалу дослідження. Регулювання експортно-імпорتنих операцій з сільськогосподарською продукцією в Україні здійснюється через систему тарифних і нетарифних інструментів, які включають:

1. *Митно-тарифне регулювання*: ввізне мито на окремі види сільськогосподарської продукції відповідно до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД); спеціальні види мита (антидемпінгові, компенсаційні); преференційні ставки ввізного мита в межах міжнародних торговельних угод.

2. *Нетарифні інструменти*: квотування експорту окремих видів продукції (зернові, олійні) за рішенням Кабінету Міністрів України; ліцензування експортно-імпорتنих операцій; фітосанітарний та ветеринарний контроль; сертифікація продукції відповідно до вимог країн-імпортерів.

3. *Фінансово-економічні механізми*: дотації та субсидії сільгоспвиробникам; державна підтримка експорту через часткову компенсацію логістичних витрат; пільгове кредитування експортоорієнтованих виробництв.

4. *Регуляторна політика*: встановлення мінімальних експортних цін на окремі групи продукції (у періоди загострення продовольчої ситуації); обмеження на реекспорт імпортованих товарів.

Застосування адміністративних інструментів регулювання, зокрема квотування експорту, спричинене необхідністю забезпечення внутрішніх продовольчих потреб у періоди нестабільності. Водночас такі заходи створюють невизначеність для експортерів та знижують інвестиційну привабливість галузі.

За даними Державної служби статистики України та Міністерства аграрної політики і продовольства, структура експорту сільськогосподарської продукції за останнє десятиліття характеризується значним домінуванням рослинницької продукції (понад 85% загального обсягу) з переважанням зернових культур, олійних та продуктів їх переробки (Табл. 1).

Таблиця 1 – Динаміка експорту основних видів сільськогосподарської продукції України, млн дол. США

Вид продукції	2016	2018	2020	2022	2024
Зернові культури	8 947	9 236	11 420	11 457	12 198
Олійні культури	2 551	3 148	4 306	3 454	3 884
Олії та жири рослинні	3 897	3 990	5 941	6 746	4 443
М'ясо та м'ясопродукти	412	472	358	284	311
Молочна продукція	238	199	239	114	126
Інша продукція	1 245	1 423	1 749	1 847	1 891
Загалом	17 290	18 468	24 013	23 902	22 853

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [11], Міністерства аграрної політики та продовольства України [12]

Структура імпорту сільськогосподарської продукції значно диверсифікованіша та включає рибу і морепродукти, фрукти, овочі, жири тваринного походження, продукцію борошномельної промисловості, напої (Табл. 2).

Таблиця 2 – Динаміка імпорту основних видів сільськогосподарської продукції України, млн дол. США

Вид продукції	2016	2018	2020	2022	2024
Риба та морепродукти	380	418	557	452	498
Фрукти та горіхи	692	762	897	745	823
Овочі	156	189	274	214	246
Жири тваринного походження	405	468	543	589	621
Продукція борошномельної промисловості	244	237	312	267	291
Напої	402	476	521	438	467
Інша продукція	1 157	1 349	1 538	1 473	1 549
Загалом	3 436	3 899	4 642	4 178	4 495

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [11], Міністерства аграрної політики та продовольства України [12]

Аналіз представлених даних свідчить про суттєве зростання обсягів як експорту, так і імпорту сільськогосподарської продукції в Україні за період 2016–2024 років, при цьому позитивне сальдо зовнішньої торгівлі продукцією АПК зросло з 13,8 млрд дол. у 2016 р. до 18,4 млрд дол. у 2024 р. (за винятком кризового 2023 року). Проте позитивна динаміка експорту супроводжується структурними диспропорціями: переважання сировини (зернові, олійні) та продуктів первинної переробки (олії) у структурі експорту (Рис. 1).

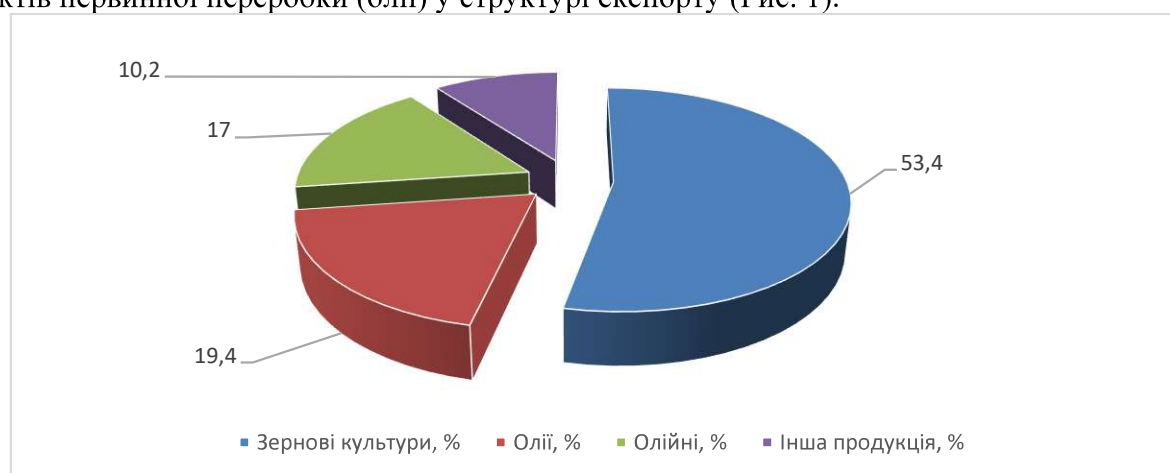

Рисунок 1 – Структура експорту сільськогосподарської продукції України у 2024 р.

Джерело: розроблено автором на основі даних [11, 12]

Ціноутворення на експортовану сільськогосподарську продукцію в Україні має низку особливостей, що визначають конкурентні позиції країни на світових ринках.

По-перше, для більшості української аграрної продукції (зернові, олійні, олії) країна виступає як *price-taker* – ціни формуються переважно під впливом світової кон'юнктури на біржах (CBOT, Euronext, MATIF), а внутрішнє ціноутворення орієнтується на світові індикатори з коригуванням на логістичну складову. Формула ціни часто відображається як:

$$P_{\text{export}} = P_{\text{world}} - C_{\text{logistics}} - C_{\text{quality}} \quad (1)$$

де P_{world} – світова біржова ціна,

$C_{\text{logistics}}$ – логістичні витрати від виробника до порту/кордону,

C_{quality} – знижка/надбавка за якісні характеристики продукції (вміст білка, олійність, вологість тощо).

По-друге, переважання витратних методів ціноутворення [1, 2] на рівні сільгоспвиробників, коли основний орієнтир для встановлення ціни становить собівартість виробництва з додаванням планової норми рентабельності. Витратний підхід до ціноутворення має як переваги (простота розрахунку, забезпечення беззбитковості), так і недоліки – він не враховує ринкових факторів у повній мірі [13]. При цьому, як зазначає Н. Патики [2], такий підхід не враховує еластичність попиту за цінами, що в умовах світової конкуренції може призводити до втрати прибутку за несприятливої кон'юнктури.

По-третє, основними чинниками, що впливають на рівень експортних цін, виступають: світові біржові котирування, якість продукції (стандарти ISO, DSTU), сезонність, транспортно-логістичні витрати, валютний курс, кон'юнктура на ринках країн-конкурентів (США, Бразилія, Аргентина, ЄС), політика країн-імпортерів щодо аграрної продукції, кліматичні умови та прогнози врожайності, геополітична ситуація. Динаміка середньорічних експортних цін на основні види аграрної продукції України наведена в таблиці 3.

Таблиця 3 – Динаміка середньорічних експортних цін на основні види аграрної продукції України, дол. США/т

Рік	Пшениця	Кукурудза	Соняшникова олія	Соняшник	Ячмінь
2016	172	166	797	387	137
2018	201	187	812	419	188
2020	211	186	888	392	173
2022	322	291	1 388	514	322
2024	245	218	956	442	238

Джерело: розраховано автором за даними Мінагрополітики [12], FAO [14]

Наведені дані свідчать про високу волатильність експортних цін, що створює значні ризики для сільгоспвиробників та експортерів. Пікові значення спостерігалися у 2022 році через порушення логістичних ланцюгів та спекулятивний фактор. У 2024 році ціни дещо стабілізувалися, однак залишаються вищими за докризовий рівень.

В умовах цінової нестабільності особливого значення набувають інструменти хеджування цінових ризиків, зокрема ф'ючерсні та опціонні контракти на аграрну продукцію, а також форвардні контракти з фіксацією ціни.

На основі проведеного аналізу можна виділити такі ключові чинники, що стримують розвиток зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні:

1. *Інфраструктурні обмеження*: недостатня пропускна спроможність портової інфраструктури, особливо в умовах блокування морських портів; зношеність залізничних колій

та вагонного парку, що призводить до затримок у поставках та зростання логістичних витрат; дефіцит сучасних зерносховищ та перевалочних терміналів [4].

2. *Сировинна спрямованість експорту*: переважання у структурі експорту продукції з низьким ступенем переробки призводить до втрати доданої вартості та підвищує залежність від цінових коливань на світових ринках [15]. За оцінками експертів, частка готових харчових продуктів в українському аграрному експорті не перевищує 8-10%, що значно поступається показникам країн ЄС (понад 35%).

3. *Регуляторна нестабільність*: практика впровадження адміністративних обмежень експорту (квоти, ліцензування, мінімальні ціни) створює непередбачуваність для бізнесу, перешкоджає довгостроковому плануванню та інвестуванню; часта зміна правил експортно-імпоротної діяльності без належного попередження підриває довіру експортерів до регуляторної політики держави [6].

4. *Недостатній рівень диверсифікації ринків збуту*: значна залежність від традиційних ринків збуту (країни Близького Сходу, Північної Африки, частково Азії) при недостатньому освоєнні нових перспективних ринків (країни Південно-Східної Азії, Африки, Латинської Америки) створює ризики концентрації експорту [8].

5. *Обмежена доступність фінансування та інструментів ризик-менеджменту*: високі процентні ставки, недостатній розвиток системи аграрного страхування, обмежений доступ до інструментів хеджування цінових і валютних ризиків для малих та середніх виробників.

Пропозиції щодо подолання виявлених проблем:

1. *Розвиток інфраструктури*: інвестиції в модернізацію портової та залізничної інфраструктури, розвиток системи альтернативних логістичних маршрутів (автомобільні та залізничні переходи до країн ЄС), будівництво сучасних елеваторів та перевалочних комплексів.

2. *Стимулювання переробки та створення доданої вартості*: запровадження економічних стимулів для розвитку переробних виробництв (податкові пільги, пільгове кредитування, державні програми підтримки експорту продукції з високим рівнем доданої вартості) [9].

3. *Стабілізація регуляторного середовища*: закріплення на законодавчому рівні процедур та термінів введення регуляторних заходів у сфері експорту; обмеження практики застосування адміністративних обмежень поза межами надзвичайних ситуацій; впровадження механізмів компенсації втрат експортерів у разі введення тимчасових обмежень.

4. *Диверсифікація ринків збуту*: активна робота з відкриття та розширення доступу на ринки країн Азії, Африки, Близького Сходу, Латинської Америки; укладання нових двосторонніх угод про вільну торгівлю; поглиблення співпраці в рамках міжнародних організацій (COT, FAO).

5. *Розвиток інструментів управління ризиками*: створення державної системи страхування аграрних ризиків, запровадження програм фінансової підтримки хеджування цінових ризиків; стимулювання розвитку ринку строкових контрактів на аграрну продукцію.

Висновки. Дослідження стану та проблем експорту й імпорту сільськогосподарської продукції в Україні дає підстави для таких висновків:

1. Україна володіє значним потенціалом нарощування аграрного експорту, проте сучасна структура зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією характеризується суттєвими диспропорціями: переважанням сировинної продукції з невисокою доданою вартістю в експорті та значною імпоротною залежністю за окремими видами продовольства.

2. Інструменти державного регулювання експортно-імпорتنих операцій потребують удосконалення в напрямі підвищення їх прогнозованості та прозорості. Перевага адміністративних методів (квотування, ліцензування) над економічними створює невизначеність для експортерів і не сприяє довгостроковому плануванню.

3. Ціноутворення на експортовану сільськогосподарську продукцію зумовлене переважно зовнішніми факторами (світові біржові індикатори, транспортна складова) та характеризується високою волатильністю. Система ціноутворення потребує адаптації до ринкових умов, запровадження сучасних методів цінового аналізу та інструментів хеджування цінових ризиків.

4. Основними причинами, що стримують розвиток експорту, є інфраструктурні обмеження, регуляторна нестабільність, недостатня диверсифікація ринків збуту та обмежений доступ до інструментів ризик-менеджменту. Подолання цих перешкод потребує комплексного підходу, що включає інвестиції в інфраструктуру, стимулювання переробних виробництв, стабілізацію регуляторного середовища та розвиток системи управління ризиками.

Перспективними напрямками подальших досліджень є розробка конкретних механізмів впровадження цінового ризик-менеджменту в діяльність аграрних підприємств, аналіз ефективності інструментів державної підтримки експорту, а також дослідження впливу інтеграційних процесів на зовнішню торгівлю агропродовольчою продукцією.

Список використаних джерел

1. Лупенко Ю. О., Шпичак О. М. Конкурентоспроможність аграрного сектору економіки України на світових ринках. *Економіка АПК*. 2020. № 7. С. 6-16.
2. Патики Н. І. Цінова політика в системі регулювання аграрного ринку України. *Вісник ХНАУ імені В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 2. С. 89-102.
3. Деркач В. В., Бублик О. О. Зовнішньоекономічні чинники розвитку аграрного ринку України в контексті глобалізаційних процесів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2022. Вип. 2. С. 112-123.
4. Коба І. М., Макогон Ю. В. Логістичне забезпечення експорту аграрної продукції: стан та перспективи. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 74. С. 56-63.
5. Глухівський С. В., Розум Н. О. Світові тенденції ціноутворення на зернові культури та їх вплив на експортну стратегію України. *Економіка та держава*. 2021. № 5. С. 44-51.
6. Шевченко О. М., Музика В. С. Державне регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією в Україні в умовах євроінтеграції. *Агросвіт*. 2022. № 12. С. 38-46.
7. Шуст О. А., Ткаченко В. П. Ціноутворення на ринку сільськогосподарської продукції в умовах нестабільності. *Науковий вісник НУБіП України. Серія Економіка*. 2023. № 1. С. 75-84.
8. Oliynyk Y., Savchuk V., Kravchenko M. Global food market trends and Ukraine's export potential. *Agricultural and Resource Economics*. 2024. Vol. 10(1). P. 125-142.
9. Бойко В. І., Коваль Л. В. Стимулювання експорту продукції з доданою вартістю в аграрному секторі України. *Бізнес Інформ*. 2023. № 6. С. 117-126.
10. Стасюк О. М., Мазур К. В. Механізми державної підтримки експорту агропродовольчої продукції: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 3. С. 82-89.
11. Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля товарами за видами продукції. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 15.07.2025).
12. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Експорт-імпорт сільськогосподарської продукції. URL: <https://minagro.gov.ua> (дата звернення: 15.07.2025).
13. Круш П. В., Андрусь О. І. Ціноутворення: підручник. Київ: КПІ ім. І. Сікорського, Політехніка, 2019. 292 с.
14. FAO Food Price Index. World Food Situation. URL: <https://www.fao.org/worldfoodsituation> (accessed: 15.07.2025).
15. Martseniuk O., Prykhodko I., Kovalova O. Diversification of agricultural exports as a factor of Ukraine's food security. *Journal of International Studies*. 2023. Vol. 16(2). P. 211-227.
16. Березівський П. С., Сидоренко О. О. Сучасний стан та перспективи експорту зернових культур з України на світові ринки. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 95-103.
17. Ткачук В. І., Славкова О. П., Мельник Л. М. Інституційні засади регулювання аграрного ринку України. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2024. Вип. 4. С. 57-66.

References

1. Lupenko Yu. O., Shpychak O. M. Konkurentospromozhnist ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrainy na svitovykh rynkakh. *Ekonomika APK*. 2020. № 7. S. 6-16.
2. Patyka N. I. Tsinova polityka v systemi rehuliuвання ahrarnoho rynku Ukrainy. *Visnyk KhNAU imeni V.V. Dokuchaieva. Seriiia «Ekonomichni nauky»*. 2021. № 2. S. 89-102.
3. Derkach V. V., Bublyk O. O. Zovnishnoekonomichni chynnyky rozvytku ahrarnoho rynku Ukrainy v konteksti hlobalizatsiinykh protsesiv. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriiia Ekonomika*. 2022. Vyp. 2. S. 112-123.

4. Koba I. M., Makohon Yu. V. Lohistychne zabezpechennia eksportu ahrarnoi produktsii: stan ta perspektyvy. Prychornomorski ekonomichni studii. 2023. Vyp. 74. S. 56-63.
5. Hlukhivskiy S. V., Rozum N. O. Svitovi tendentsii tsinoutvorennia na zernovi kultury ta yikh vplyv na eksportnu stratehiu Ukrainy. Ekonomika ta derzhava. 2021. № 5. S. 44-51.
6. Shevchenko O. M., Muzyka V. S. Derzhavne rehuliuвання zovnishnoi torhivli ahroprodovolchoiu produktsiieiu v Ukraini v umovakh yevrointehratsii. Ahrosvit. 2022. № 12. S. 38-46.
7. Shust O. A., Tkachenko V. P. Tsinoutvorennia na rynku silskohospodarskoi produktsii v umovakh nestabilnosti. Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy. Seriya Ekonomika. 2023. № 1. S. 75-84.
8. Oliynyk Y., Savchuk V., Kravchenko M. Global food market trends and Ukraines export potential. Agricultural and Resource Economics. 2024. Vol. 10(1). P. 125-142.
9. Boiko V. I., Koval L. V. Stymuliuвання eksportu produktsii z dodanoiu vartistiu v ahrarnomu sektori Ukrainy. Biznes Inform. 2023. № 6. S. 117-126.
10. Stasiuk O. M., Mazur K. V. Mekhanizmy derzhavnoi pidtrymky eksportu ahroprodovolchoiu produktsii: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2024. № 3. S. 82-89.
11. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Zovnishnia torhivlia tovaramy za vydamy produktsii. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (data zvernennia: 15.07.2025).
12. Ministerstvo ahrarnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy. Eksport-import silskohospodarskoi produktsii. URL: <https://minagro.gov.ua> (data zvernennia: 15.07.2025).
13. Krush P. V., Andrus O. I. Tsinoutvorennia: pidruchnyk. Kyiv: KPI im. I. Sikorskoho, Politekhnik, 2019. 292 s.
14. FAO Food Price Index. World Food Situation. URL: <https://www.fao.org/worldfoodsituation> (accessed: 15.07.2025).
15. Martseniuk O., Prykhodko I., Kovalova O. Diversification of agricultural exports as a factor of Ukraines food security. Journal of International Studies. 2023. Vol. 16(2). P. 211-227.
16. Berezhivskiy P. S., Sydorenko O. O. Suchasnyi stan ta perspektyvy eksportu zernovykh kultur z Ukrainy na svitovi rynky. Ekonomichniy prostir. 2022. № 178. S. 95-103.
17. Tkachuk V. I., Slavkova O. P., Melnyk L. M. Instytutsiini zasady rehuliuвання ahrarnoho rynku Ukrainy. Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy. 2024. Vyp. 4. S. 57-66.

Yatsenko Volodymyr

Professor of the Department of Tourism
and Hotel and Restaurant Affairs
Cherkasy National University
named after Bogdan Khmelnytsky, Cherkasy, Ukraine

STATUS AND PROBLEMS OF EXPORT AND IMPORT OF AGRICULTURAL PRODUCTS IN UKRAINE

Introduction. Ukraine is one of the world's leading agricultural producers and exporters, playing a significant role in ensuring global food security. However, despite its substantial potential, the country's agricultural foreign trade faces numerous challenges related to logistical constraints, price volatility, regulatory instability, and geopolitical risks. This paper aims to comprehensively analyze the current state and structural dynamics of Ukraine's agricultural exports and imports, assess the effectiveness of existing regulatory instruments, examine pricing mechanisms for exported commodities, and identify systemic barriers hindering the sector's development.

Materials and Methods. This study employs a systematic approach to analyzing statistical data on Ukraine's foreign agricultural trade over the past decade. The methodological framework includes quantitative analysis of export-import volumes and structure, comparative analysis of pricing trends, and a qualitative assessment of regulatory instruments. The research draws upon official statistics from the State Statistics Service of Ukraine, the Ministry of Agrarian Policy and Food, and international trade databases (UN Comtrade, ITC Trade Map). The analysis period covers 2016–2025 to capture recent trends and developments.

Results. The analysis reveals a persistent structural imbalance in Ukraine's agricultural foreign trade, characterized by the predominance of raw material and low-value-added products in the export structure (grains, oilseeds, vegetable oils) and a high import dependence for certain commodity groups, particularly those with higher value addition. The study identifies that export prices for Ukrainian agricultural products are largely determined by global market conditions (price-taking position), while the pricing methodology predominantly follows the cost-based approach with limited application of value-based strategies. Key constraints include

logistical infrastructure deficiencies, insufficient value-added processing capacities, regulatory volatility, and limited product diversification.

Conclusions. The development of Ukraine's agricultural export potential requires a comprehensive approach encompassing infrastructure modernization, stimulation of processing industries, implementation of export price risk management tools, and regulatory stabilization. Priority directions should include transitioning from raw material exports to processed products, developing logistics infrastructure, and adapting the pricing system to market requirements.

Keywords: exports, imports, agricultural products, foreign trade regulation, pricing, agricultural market, Ukraine.

Одержано редакцією: 27.03.2026
Прийнято до публікації: 15.04.2026